FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Nyhed

Kriminalforsorgen indskærper regler om brug af peberspray

21. marts 2019

I lyset af en konkret sag opfordrede ombudsmanden for nylig kriminalforsorgen til at overveje, om der er behov for yderligere tiltag for at sikre, at reglerne følges, når der bruges peberspray over for de indsatte i landets fængsler og arrester. Ombudsmanden pegede i den forbindelse på, at brugen af peberspray er næsten fordoblet over de seneste år.

Kriminalforsorgen har nu svaret, at reglerne om brug af peberspray vil blive indskærpet, herunder med hensyn til hvornår peberspray kan anvendes, og hvilken dokumentation der kræves. Direktoratet for Kriminalforsorgen vil også iværksætte flere andre initiativer. Bl.a. vil kriminalforsorgen gennemgå gældende vejledninger og overveje uddannelsesinitiativer. I 2019 vil kriminalforsorgen desuden gennemføre en såkaldt forvaltningsrevision af brugen af peberspray i kriminalforsorgens institutioner.

”Det er godt, at kriminalforsorgen nu indskærper reglerne om brug af peberspray over for sit personale og retter et særligt fokus på området”, siger ombudsmand Jørgen Steen Sørensen. Han har bedt om at modtage kriminalforsorgens forvaltningsrevision, når den er færdig.

Ombudsmanden vil også fremover være opmærksom brugen af peberspray over for indsatte – bl.a. i forbindelse med sine tilsynsbesøg i kriminalforsorgens institutioner.

Læs ombudsmandens brev af 15. marts 2019 til Direktoratet for Kriminalforsorgen (anonymiseret)

Læs tidligere nyhed af 4. januar 2019 med link til ombudsmandens udtalelse af 21. december 2018 (anonymiseret)

Yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand, Jørgen Steen Sørensen, telefon 20 33 97 52

Områdechef Morten Engberg, telefon 33 13 25 12

FAKTA

HVAD ER PEBERSPRAY?

I de almindelige bemærkninger til lovforslag L 93 af 8. december 2010 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Anvendelse af peberspray som magtmiddel mv.) er peberspray bl.a. beskrevet således:

> ”Pebersprayen udsender en tynd, komprimeret stråle, som virker i en afstand af op til 6-7 meter. Pebersprayen skal ramme den pågældende i ansigtet/panden for at virke optimalt og forårsager akut øjenkrampe med deraf følgende midlertidig blindhed, som varer i ca. 30-45 minutter, og peberspray er derfor effektivt som middel til pacificering. Virkningen indtræffer øjeblikkeligt, selv hvis den pågældende har lukket øjnene under påvirkningen, fordi pebersprayen vil virke, når vedkommende blinker med øjnene. Foruden akut øjenkrampe giver peberspray svien i huden, irritation af slimhinderne og hoste, og desuden vil den pågældende, der rammes, blive desorienteret og føle ubehag.”

REGELGRUNDLAGET

Straffuldbyrdelseslovens § 62 om magtanvendelse over for indsatte lyder sådan:

> **”§ 62.** Direktoratet for Kriminalforsorgen og kriminalforsorgsområdet kan anvende magt over for en indsat, hvis det er nødvendigt
> 1) for at afværge truende vold, overvinde voldsom modstand eller for at hindre selvmord eller anden selvbeskadigelse,
> 2) for at hindre undvigelse eller standse undvegne eller
> 3) for at gennemtvinge en påbudt foranstaltning, når øjeblikkelig gennemførelse af denne er nødvendig og den indsatte afviser eller undlader at følge personalets anvisninger herom.
> *Stk. 2.* Magtanvendelse kan ske ved greb, skjold, stav, peberspray og tåregas.
> *Stk. 3.* Magtanvendelse må ikke gennemføres, såfremt det efter indgrebets formål og den krænkelse og det ubehag, som indgrebet må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb.
> *Stk. 4.* Magtanvendelse skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader. Der skal gennemføres lægetilsyn efter magtanvendelse, hvis der er mistanke om sygdom, herunder om tilskadekomst, hos den

indsatte i forbindelse med anvendelsen af magt, eller hvis den indsatte selv anmoder om lægehjælp.
Stk. 5. Justitsministeren fastsætter regler om bæring af magtmidler og anvendelse af magt over for indsatte."

OMBUDSMANDENS TILSYNSBESØG

Folketingets Ombudsmand foretager regelmæssige tilsynsbesøg bl.a. på steder, hvor mennesker er eller kan blive berøvet deres frihed. Tilsynsbesøgene sker dels som led i ombudsmandens almindelige tilsynsvirksomhed efter § 18 i ombudsmandsloven, dels i henhold til den valgfri protokol til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Ombudsmandens arbejde efter protokollen udføres i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur. DIGNITY og Institut for Menneskerettigheder bidrager i samarbejdet med særlig lægelig og menneskeretlig ekspertise.

Læs mere om ombudsmandens tilsynsbesøg her